

Historische Kring Baerne
Postbus 326
3740 AH Baarn
tel. (035) 5430377
e-mail:
hist.kringbaerne@zonnet.nl
Internet:
www.home.zonnet.nl/
hist.kringbaerne

Ereleden
J.M. v.d. Brink-van Wijkvliet
H. Bronkhorst
mr. C.C.M. Collard †

Voorzitter
T. Stein
Uytenbosch 22
3743 JD Baarn
tel. (035) 5420725

Algemeen Secretaris
J. Veldhuysen-Hogenaar
Pr.Hendriklaan 30
3743 KB Baarn
tel. (035) 5430479

Penningmeester
G.B. Roskamp-Nijenhuis
Spoorstraat 7
3743 EG Baarn
tel. (035) 5423483

Overige bestuursleden
J. van Berkum
tel. (035) 5415949
P.H. Feitz

tel. (035) 5414794

Werkgroep Oudheidkamer
Vacature

Werkgroep Oude Begraafplaats
M. Karssemeijer (aspirant)
tel. (035) 5417922

Werkgroep Archeologie
J.W.A.A. van der Laan
De Schoener 12
3742 HD Baarn
tel. (035) 5411656

Werkgroep Baerne
Vacature

Ledenadministratie
N. Kuijt-Smit
Van Wassenaerlaan 16
3742 AH Baarn
tel. (035) 5418065w
e-mail: ekuijt@zonnet.nl

Redactie Baerne
F.J. Booy
H. Bronkhorst
G. Brouwer (eindredactie)
A. Twigt (eindredactie)

Bezoekadres en bezoektijden
Oudheidkamer
Hoofdstraat 1 Baarn.
Ingang via de bibliotheek, lift naar
jeugdbibliotheek. Op woensdagen

van 14.00 tot 16.00 uur en op za-
terdagen van 11.00 tot 13.00 uur.
Voor informatie of een afspraak
kunt u tijdens openingsuren bellen
met (035) 5430377 of een e-mail
sturen: hist.kringbaerne@zonnet.nl

Contributie
Per adres: minimaal € 14,- per jaar

Verzendkosten buiten Baarn
Bij betaling van de contributie
a.u.b. uw vrijwillige bijdrage in de
verzendkosten overmaken.
Postbankrek.nr.: 41.92.133
Losse verkoop *Baerne*: € 2,50
Verkrijgbaar bij N. Kuijt-Smit,
Boekhandel Den Boer, Laanstraat 69,
Baarn en de VVV/ANWB, Brinkstraat
12, Baarn

Niets uit deze uitgave mag worden verveel-
voudigd en/of openbaar gemaakt door middel
van druk, fotokopie, microfilm of op welke
wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de redactie.
Het tijdschrift *Baerne* komt mede tot stand
door Drukkerij Bakker Baarn

INHOUD

	pag.
Van de redactie	2
De Eult (deel 2-slot)	3
Actueel van toen	14
Gesprek met Corrie Bleuland van Oordt	15
Verenigingsnieuws	32

voorzijde omslag: Amsterdamsestraatweg rond de vorige eeuwwisseling. Illustratie bij artikel 'De Eult'

VAN DE REDACTIE

De redactie is – dat spreekt voor zichzelf – voor het vullen van elk nummer van Baerne steeds afhankelijk van hetgeen zij van derden krijgt aangeboden en van de artikelen die de redactieleden in hun vrije tijd zelf kunnen schrijven. Die afhankelijkheid betekent in dit nummer dat er ‘slechts’ twee, grote, artikelen geplaatst kunnen worden. Immers, de redactie moet ook rekening houden met het budget. Dus met het aantal pagina’s van en illustraties in dit c.q. elk nummer.

In dit nummer van Baerne vindt u deel 2 van de interessante bijdrage van gast-schrijver Jaap Groeneveld: ‘Lanen en wegen op en rond de buitenplaats De Eult’. Met als ondertitel: ‘Drie misverstanden nader belicht’. Ook de door de auteur uitgezochte foto's en bijschriften zijn zeer lezenswaardig! Wilt u ook deel 1 nog eens lezen, dan verwijzen we u naar het juninummer van dit jaar. Het behoeft geen betoog dat de redactie blij was met dit wetenschappelijke artikel.

Het andere grote artikel is het interview dat Ans van Egdome op 21 maart van dit jaar had met Corrie Bleuland van Oordt-van Oosterom. Bij haar thuis praatten beide dames uitgebreid over de ‘oude Lage Vuursche’, het welbekende restaurant ‘De Lage Vuursche’ van de familie Van Oosterom, en over restaurant hotel ‘De Kastanjehof’. Over

de gasten die het echtpaar ontving, onder wie leden van de koninklijke familie en andere beroemdheden, de veranderingen die in het dorp plaatsvonden, over dorpsfiguren en de lievelingsdrank van prins Bernhard. Het werd een geanimeerd gesprek dat hier – bewerkt en aangevuld door zowel Corrie Bleuland van Oordt als de redactie – met veel bijzondere anekdotes en illustraties (uit het unieke gastenboek van de familie) wordt weergegeven.

Achterin dit nummer als gewoonlijk het verenigingsnieuws. Met daarin een terugblik op de tentoonstelling van tekeningen van Jaap de Ruig, verlicht met enkele foto's van de opening, een overzicht van de aanwinsten van de Oudheidkamer en een oproep van Robbert Jan van der Maal. Het programma voor het komende najaar is los in dit nummer ingevoegd.

In het volgende nummer van Baerne o.a. een bijdrage van redacteur Hans Bronkhorst over de postbezorging in Baarn. En deel 6 van de serie 'Honderd jaar beeldende kunst in Baarn', met een artikel over het leven en werk van kunstschilder Eric Bauknecht, die in Baarn woonde en werkte. Hij was de zoon van de bekende Zwitserse expressionist Philipp Bauknecht. In *Baerne* van september 2006 werd over Philipp Bauknecht geschreven.

LANEN EN WEGEN OP EN ROND DE BUITENPLAATS DE EULT

Drie misverstanden nader belicht

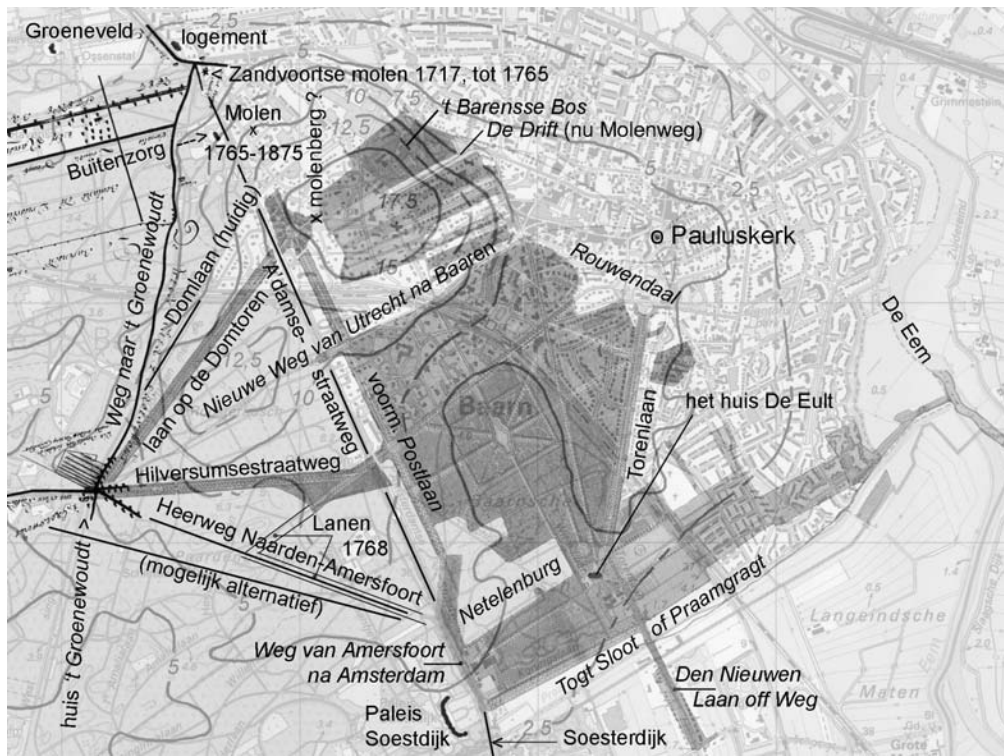
Vergelijking van de kaarten en de gegevens

De zeer schematische kaart bij de aanvraag uit 1733 (afb. 2 juni nr.) correspondeert oppervlakkig gezien goed met die van Perk uit 1754 (afb. 1 juni nr.). Bij nadere beschouwing zijn echter de nodige vraagtekens te plaatsen bij de in de 'per memorie' notitie opgegeven afmetingen. Alleen No. 5 klopt. No. 4 zou ongeveer kloppen als gerekend wordt van de kruising met No's 2 & 6 (*Postlaan*) tot aan de huidige Prins Hendriklaan. De laan kan natuurlijk later nog zijn verlengd. Bij No. 3 zouden de 400 roeden (ca. 1500 m) lopen tot aan de kruising van de Zevenlindenlaan met de huidige Hilversumsestraatweg. Mogelijkerwijs is de verlenging van de huidige Lt. Gen. van Heutszlaan ten westen van de *Postlaan* inbegrepen in plaats van het ontbrekende stuk tussen de Zevenlindenlaan en de Domlaan. Tot zo ver is een en ander nog enigszins te volgen.

Zou men de 1000 roeden van No. 1 en de 1200 roeden van No's 2 & 6 uitzetten, dan zou men uitkomen in Eemnes Binnen te Veen, ten westen van de Wakkerendijk en nog voorbij het *Dikke Torentje*. Dit kan niet de bedoeling zijn geweest. Opmerkelijk is dat de verhouding 1000/1200 in roeden (ca. 3760/4510 in m) overeenkomt met de opgemeten afstanden volgens de kaart

van Perk (ca. 1250/1500 in m). Er zal een rekenfout van een factor 3 zijn gemaakt, niet raar in een twaalftalig stelsel van maten. ¹ De tekenaar van het kaartje uit 1733 (afb. 2) wekt niet de indruk een landmeter te zijn geweest, want de oriëntatie van het noorden blijkt ca. 50 graden fout te zijn en de bestaande aanleg rond de kom is ook verdraaid.

De getekende boerderij op de Vuursche is vermoedelijk de boerderij genaamd 't Groenewoudt, die op een detailkaartje uit 1717 stond in het zuidwestelijke kwadrant van de kruising van de huidige Domlaan en de Hilversumsestraatweg. ² Verder staat er zo mooi een standaardmolen getekend bij de kruising van de lanen in het noorden. Van 1765 tot 1875 stond de molen, een bovenkruier, tegenover het huis Buitenzorg. ³ Op hetzelfde kaartje van 1717 wordt gesuggereerd dat hij juist ten zuiden van de Heemstralaan (*Gemeene Weg*) staat (afb. 3). Er zijn echter aanwijzingen dat er twee molens hebben gestaan, waarvan de ene zeer wel op het *Eemnesser* of *Starrebergje*, bij de kruising (ster) van lanen in het noorden. ⁴ Het kleine heuveltje dat zich tot ca. 1900 oostelijk naast de ster bevond, kan de resterende molenberg zijn geweest, waarop een standaardmolen heeft gestaan. Dit valt buiten dit bestek en vergt meer onderzoek.

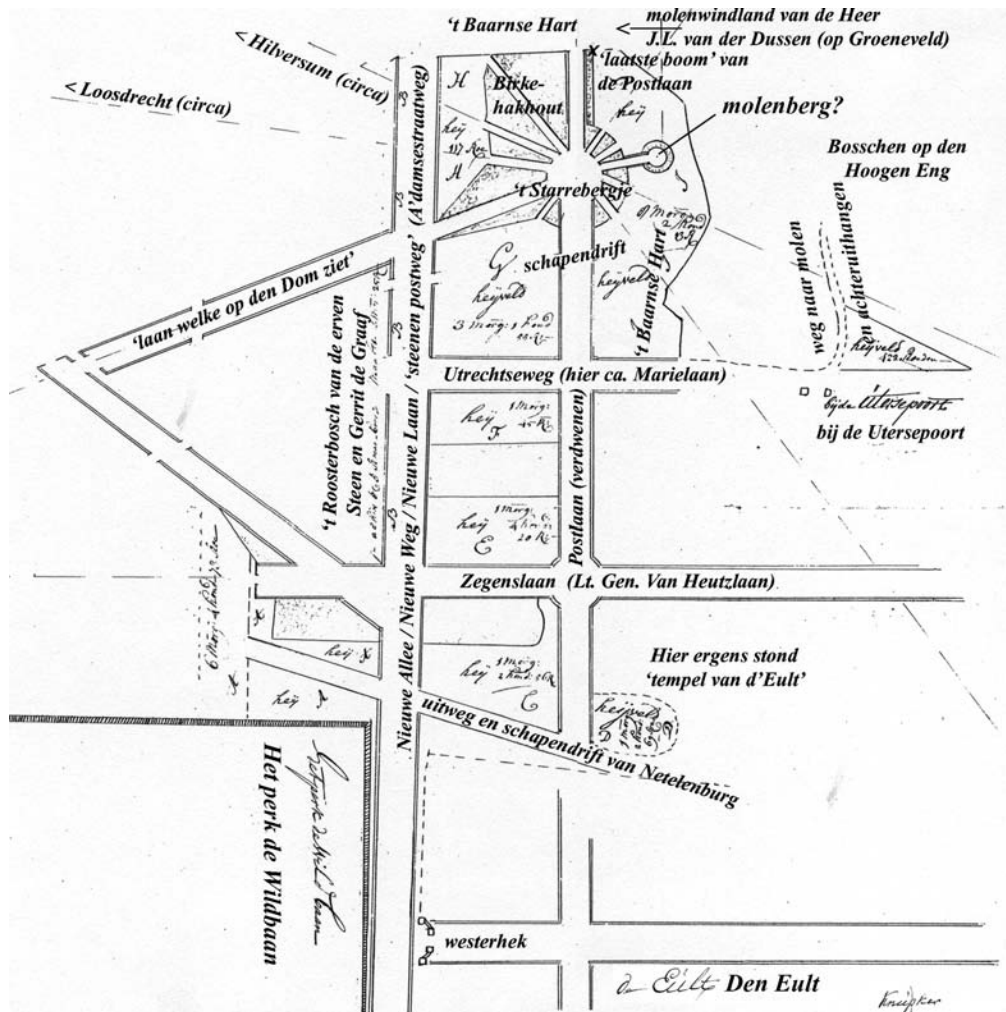

Afb. 3: Compositie van projecties van twee kaartfragmenten op een hedendaagse topografische kaart: (a) links de 'weg naar 't Groenewoudt' volgens de kaart van de Baarnse Veenackers van W. de Roij uit 1717 en (b) het lanenstelsel van De Eult en wegen volgens de kaart van J. Perk uit 1754, voor zover relevant, geprojecteerd over de recente topografische kaart. Langs de Heerweg en het verlengde van de Lt. Gen. van Heutszlaan zijn de lanen weergegeven volgens de kaarten van het Domein Soestdijk uit 1768 en 1812. Van kaarten a en b overgenomen tekst is cursief. (Bewerking door auteur; achtergrondkaart: Topografische Dienst.)

Nadere bestudering van de kaart van Perk uit 1754

De Amsterdamsestraatweg

Wie oppervlakkig kijkt naar de kaart van Perk uit 1754 zal inderdaad menen dat de schuine laan linksboven de huidige Domlaan is en de naar het noorden lopende laan de Amsterdamsestraatweg. In *Baarn – Geschiedenis en Architectuur* (p. 176-183) wordt dat ook geschreven: 'Het laatste stuk van de Amsterdamsestraatweg bij het huis Soestdijk wordt in 1763-65 rechtgetrokken (...)'. Wie echter meer gedetailleerd een aantal kaarten vergelijkt zal al

gaww zien dat de ster op 't Starrebergje, aan het einde van de vermeende voorloper van de Amsterdamsestraatweg, op negentiende-eeuwse kaarten duidelijk naast die weg ligt. ⁵ Projectie van de kaart van Perk over een hedendaagse

Afb. 4: Schetskaart van gronden die gekocht werden door de stadhouder in 1764 (Jan Knüpker, Archief Eemland, Gerecht Baarn, inv. 124). Bewerking door auteur met de aanduidingen die gebruikt waren in het alfabetische register op de verschillende lappen overgenomen grond

topografische kaart laat de verschillen zien (afb. 3). In de eerste plaats ligt de bewuste laan inderdaad circa honderd meter naast de Amsterdamsestraatweg. Ook de laan die aangezien wordt voor Domlaan blijkt over een andere laan te vallen.

Wat is hier aan de hand? Heeft Perk zich zo vergist en maar wat getekend? De oplossing ligt in een paar kaarten die de vermeende en de werkelijke Amsterdamsestraatweg laten zien. Eén daarvan is hier afgebeeld als afb. 4. Nadat De Eult in 1758 was overgegaan naar de stadhoudelijke familie, heeft de Nassause Domeinraad namens prins Willem V in 1761 opdracht gegeven tot het aanleggen van de *Nieuwe Allée* parallel aan de '*grote Allée*' op de Santvoorder molen' (voorlopige kaart), dan wel *Postlaan*.⁶ De Postlaan werd dus niet rechtgetrokken voor het paleis, maar de weg over de oude Soest(er)dijk werd ongeveer rechtdoor getrokken naar het noorden.

Het jaarlijkse rapport (verbaal) van 1760 met betrekking tot het reilen en zeilen van de rentmeester van Soestdijk⁷ geeft inzicht in de aanleiding voor het plan: '*De weg tussen de bijde [Soestdijk en De Eult] is de groote straet van Amersfoort naar Amsterdam, en is het eene schande dat deese soo wel als de andere daarbij leggende districten onbeplant als heyveld leggen blijven.*' In 1761 wordt daaraan nog toegevoegd: '*De gemeene weg (...) die tee-*

genwoordig bij reegenachtig weeder seer moerassig is (...)'. Omdat de Postlaan niet correspondeerde op de weg voor Soestdijk langs, werd voorgesteld om de laatste door te trekken. Er zou drie jaar over gedaan worden om de laan ter lengte van 650 roeden (2440 m) vanaf de brug over de Praamgracht aan te leggen. Dat is tot aan de hoek waar de huidige Domlaan zou eindigen, waarmee dus een nieuwe driehoek werd gecreëerd. De bomen moesten uit De Eult gehaald worden. Intrigerend is de suggestie in de index bij de kaart van Knüpker: '*NB: De nieuwe groote regte laan van de slagboom [tolhek] voor Soestdijk, tot op het Baarnse hart [de hoogte rond het Starrebergje] is niet gemeeten, dus ook niet geliteert, vermits niet in Eigendom overgegeven, maar ten Eeuwigen Dage als een publike steene postweg aan het dorp werd gelaten.* Dit zou betekenen dat deze laan toen al de allereerste straatweg van het Gooi zou worden. Echter, er is niets dat erop wijst dat er in die tijd een straatweg is aangelegd. De verballen reppen er niet over. Vermoedelijk nam men het niet zo nauw met de tekst, want de zandweg tussen Amersfoort en Naarden werd al eerder ook eens '*groote straet*' genoemd.

Het verbaal van 1765 rapporteert dat de hele laan klaar was. Niet over de hele lengte konden bomen staan, want de herberg tegenover het huis Soestdijk stond daar in de weg (afb. 5). De middelste allee is 64 voeten breed (20 m),

de beide buitenste daarnaast ieder 16 voeten (5 m). Dit alles gaf zeker allure aan de entree van het toenmalige *Jachtslot Soestdijk*. Men zou aankomen via een mooie laan in plaats van een modderige kale weg door de heide. Het zou echter pas tot 1816 duren eer hier werkelijk een straatweg lag met een wegdek van 13 voeten en 3 duimen (4,15 m) breed, midden in de centrale allée.

De postroutes

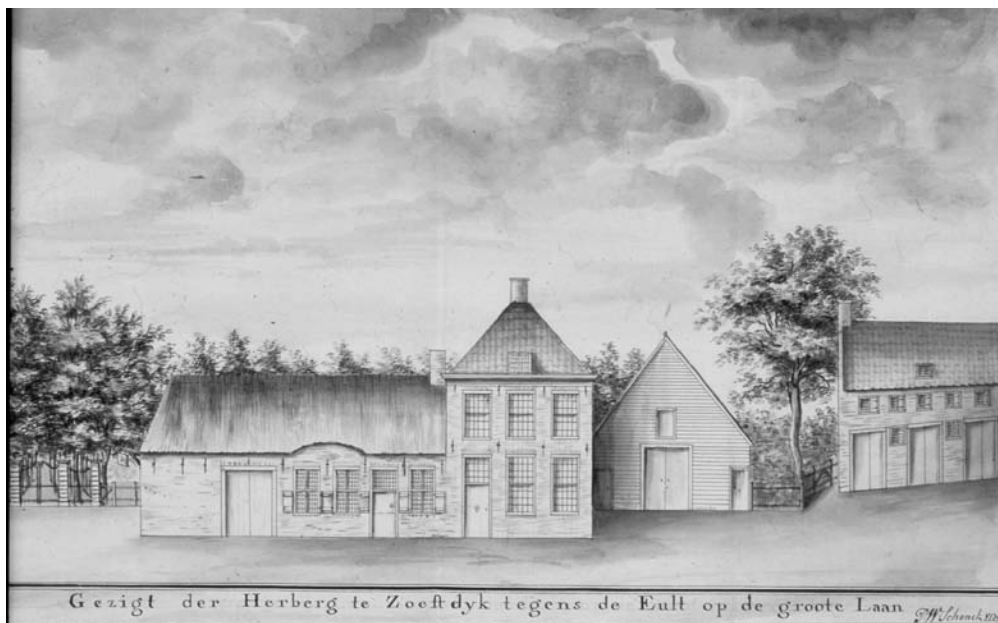
Het is erg verleidelijk om op basis van de kaart van Perk te veronderstellen dat het verkeer op Amsterdam via de zogenaamde *Postlaan* liep. De *Heerweg* van Naarden op Amersfoort liep sinds de opkomst van Amsterdam over de heide tussen Laren en Hilversum en kwam dan langs Kivietsdal ongeveer uit bij de kruising met de Domlaan bij het toenmalige huis 't *Groenewoudt*. Daar stak hij scheef door naar de hoek van 'het Perk van de Wildbaan' bij het paleis (afb. 3). Mogelijk was er een wat kortere maar lagere, dus nattere route, gezien de resterende paden en de verkaveling in die omgeving. Een stompje van die weg is ook te zien op de kaart van Perk. De *Heerweg* is blijkens twee kaarten van het Domein Soestdijk nog gedeeltelijk als laan uitgevoerd geweest (afb. 7).⁸ De weg naar Baarn ging wel langs het tracé van de huidige Hilversumsestraatweg. Het verkeer van 's-Graveland en Hilversum naar Amersfoort v.v., ook eventueel van en naar Amsterdam, is hier de oude

Heerweg altijd blijven volgen. Toen in 1826 er sprake van was dat dit stuk *Heerweg* bestraat zou worden heeft de toenmalige eigenaar van Soestdijk, de Prins van Oranje (later Koning Willem II) bezwaar gemaakt en hij verzocht deze te leggen in 'de laan van Baarn', ergo de huidige Hilversumsestraatweg.⁹

Na de verbouwing van de vesting Naarden van 1687 is de postroute via Naarden verschoven naar het Sint Janskerkhof te Laren en er werd blijkens een kaart uit 1723 toen een doorsteek tussen Drakenburg en Groeneveld gevolgd waardoor het posthuis er-teenover, tegenwoordig *Restaurant Greenfields*, werd aangedaan.¹⁰ Nu zou men denken dat men vanaf deze herberg mooi via de *Postlaan* van De Eult naar Soestdijk kon rijden. Op de kaart van Perk is echter te zien dat er drie fraaie hekken stonden in de *Postlaan*, twee ter weerszijden van de *Nieuwe*, nu *Oude Utrechtse weg*, en een bij 't *Starrebergje*. Deze weg was dus duidelijk gebarricadeerd voor openbaar verkeer. Waarom heette hij dan *Postlaan*? Hij zal misschien zo zijn genoemd omdat hij gericht was op het posthuis. De hekken zullen er gestaan hebben om de grote verleiding van deze en gene koetsier of voerman te weerstaan. Er is niets dat erop wijst, noch op deze kaart, noch op andere kaarten uit die tijd, dat er parallel aan de *Postlaan* een zandweg liep richting Eemnes. Er zal ongetwijfeld een karrenspoor hebben gelopen, maar dan van

geringe betekenis. Hierbij moet ook in ogenschouw genomen worden dat een weg door de Postlaan over de top van de heuvel ging met een steile helling aan de noordkant (zie de hoogtelijnen in afb. 3). Zou er iets gelegen hebben van betekenis dan is het waarschijnlijk dat Perk deze had ingetekend, net als een paar andere wegen van belang bin-

nen het gebied. De gangbare openbare weg was toen waarschijnlijk de 'weg naar 't Groenewoudt' (afb. 3) vanaf het logement bij *Groeneveld*. Deze volgde meer het patroon van de hoogtelijnen. Hij is later vervangen door de huidige *Domlaan*. Die lag tussen het kroondomein en de buitenplaats Buitenzorg volgens de legger op de wegen van

Afb. 5: 'Gezigt der Herberg te Zoestdyk tegens de Eult op de Grootte Laan' (P.W. Schonck, 1771; Koninklijk Huisarchief, Den Haag; bijlage bij verbaal van de rentmeester uit 1771, inv. E9d-549). De herberg stond op de plek van in 1883 gebouwde nog aanwezige stallen blijkens de kaart uit 1812 (afb. 7). Ten tijde woonde er Jan Horst, die hem pachtte van het stadhouderlijk domein. Hij moest ook in voorkomende gevallen helpen bij het toezicht op het snoeien. Rechts staat een deel van het nog steeds aanwezige huis *Amsterdamsestraatweg 2-10*. Het getoonde gedeelte was blijkbaar de rijtuigstalling. De gebouwen stonden dicht op de oude weg, waardoor hier niet alle rijen bomen konden worden geplant. Het hek links is van een laan op *De Eult*, na de integratie van *Netelenburg* in het park door stadhouder *Willem V*

Afb. 6: Amsterdamsestraatweg rond de vorige eeuwwisseling, sinds 1816 een straatweg in de 'Nieuwe Allee' van 1763-1765 door Willem V. Links tussen de bomen het huis de Oranjeboom (coll. Historische Kring Baerne)

1856 van de gemeente Baarn, waarbij de eigenaren/aanliggers volgens de toen gangbare regels onderhoudsplichtig zullen zijn geweest.

De Domlaan

Afb. 3 laat zien dat de laan op de kaart van Perk uit 1754, die doorgaans aangezien wordt voor *Domlaan*, niet overeenkomt met de huidige *Domlaan*. In *Baarn – Geschiedenis en Architectuur* wordt geschreven: 'de Domlaan (en Van Reenenlaan), gericht op de Utrechtse Domtoren'. Het is eenvoudig

om uitsluitel over de juistheid van een en ander te verkrijgen. Op de topografische kaarten staat altijd het kilometer-raster over heel Nederland. Als men van elke laan de coördinaten van de uiteinden bepaalt door opmeting uit de kaart, dan kan men eenduidig vaststellen welke is gericht op de Domtoren, waarvan de coördinaten nauwkeurig bekend zijn.¹¹

De nog steeds bestaande laan die overeenkomt met die op de kaart van Perk wijkt op de kruising met de

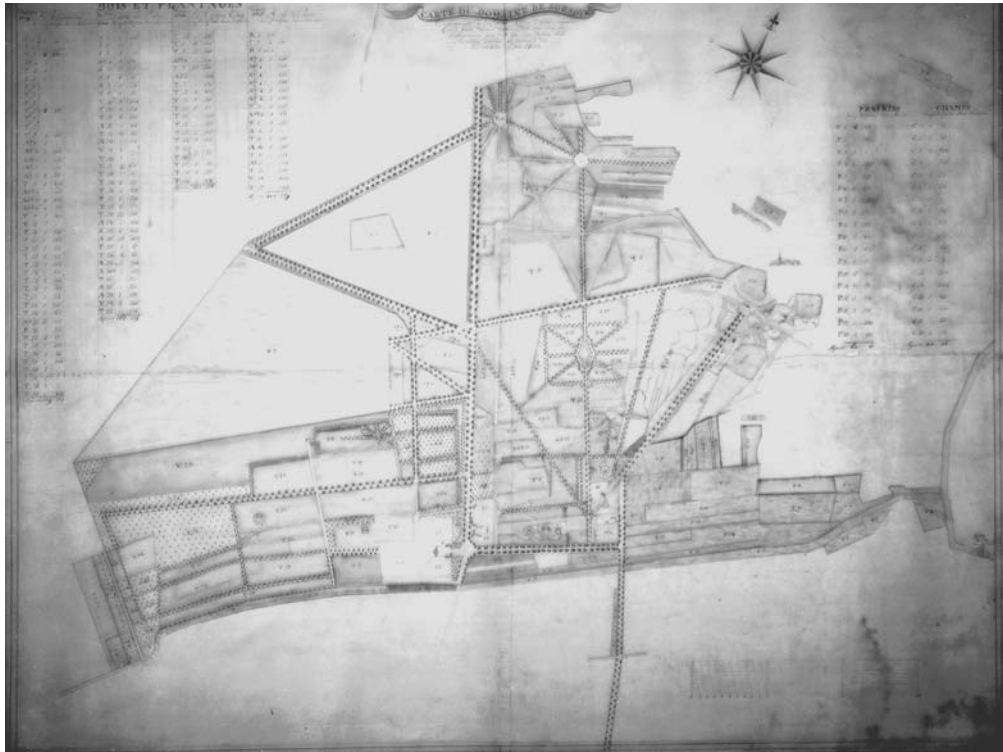
Hilversumsestraatweg maar ca. 10 m naar het noordoosten af van de betreffende rooilijn ¹², tegen huidige Domlaan 165 m naar het zuidwesten ¹³. Plus en min 18 m is de totale foutmarge bij het opmeten uit de kaart. De oorspronkelijke Domlaan volgens de kaart van Perk is dus echt op de Domtoren gericht, zoals ook in het *Alfabetisch Register* bij de kaart volgens afb. 4: '*zijn hoogheids laan welke van 't Starrebergje op den Dom ziet*'. Hoe hij aan zijn naam is gekomen? Als je de naam tussen de beide lanen schrijft, zoals ook nu op de topografische kaart, dan is de fout snel gemaakt. Omstreeks 1840 was de werkelijke situatie nog wel bekend volgens de kaart *Soestdijk*, refererend aan het landgoed, uit *Het Gouden Boekje* van 1842. De zichtas P daarop is gericht op Utrecht, terwijl de *huidige Domlaan* daar opgegeven is als *Nieuwe laan*, waarvan er dus inmiddels al diverse zijn geweest. Ik zou willen voorstellen op kaarten te zetten *Echte Domlaan* en *Nieuwe Domlaan* om recht te doen aan de historische werkelijkheid.

De lanen versus de 'openbare weg'
In het voorgaande zagen we dat er verschillende regelingen waren met betrekking tot het verkeer over de *alleeën* van Deutz's buitenplaats De Eult. De zogenaamde *Postlaan*, de abusievelijk vermeende latere Amsterdamssestraatweg, was afgesloten met hekken. Van de Torenlaan hebben

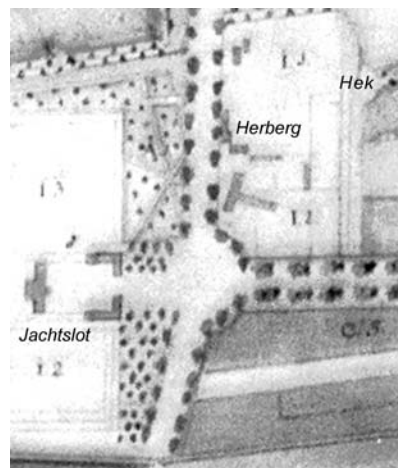
we ook gezien dat Deutz ernaast een openbare zandweg moest aanleggen als compensatie voor het afsnijden van de oude weg. Alleen een voetpad wilde hij wel dulden door zijn laan zonder daartoe verplicht te worden.

De laan die nu Lt. Gen. van Heutszlaan heet was de '*Gemene weg na Baarn*'. Deze is altijd openbaar gebleven, evenals de laan die later de Hilversumsestraatweg heette. Maar tegelijk stond op de kaart van Perk ook de *Nieuwe Weg van Utrecht na Baaren*, die bij de kruising met de *Postlaan* met bomen was verfraaid bij de tegenwoordige Marielaan. In afb. 3 is de loop van deze weg te volgen tussen twee hedendaagse lanen in het Roosterbos. Heeft Deutz er direct of indirect voor gezorgd dat deze kortere weg er kwam of in zwang raakte, om zijn *allee* te ontlasten en deze niet in een modderpoel te laten veranderen in de natte jaargetijden? De meest gedetailleerde oudere kaart uit ca. 1670 laat hier geen weg zien. ¹⁴ Er werd bij de inspectie in 1740 geconstateerd dat hij hier een nieuwe laan had aangelegd.

De lanen en de openbare wegen waren in principe gescheiden systemen, behalve daar waar het reeds bestaande openbare wegen betrof en verfraaiing van zo'n weg dienstig was aan het allure van de buitenplaats, zoals met de huidige Lt. Gen. van Heutszlaan. Het stadhoudelijke hof herhaalde dat met de weg voor het paleis in de aanleg van de *Groote Allee of Groote Laan*, nu bekend als

Afb. 7: 'Carte du Domaine De Soestdijk' uit 1812 (Koninklijk Huisarchief, Den Haag, inv. E9d-kaarten-2), waarop de Postlaan die door Willem Gideon Deutz was aangelegd is verdwenen. De plek is nog te herkennen door een vage lijn. De kaart geeft ook goed weer (zie detail afb. 7a) de plek van de herberg volgens afb. 5 met de daarin weergegeven omliggende details, het hek en de rijtuigenloods, die verbouwd tot een rij woningen, nog steeds bestaat

Afb. 7a (detail uit afb. 7)

Amsterdamsestraatweg die de *Postlaan* van De Eult verving (afb. 7).

Jaap Groeneveld

Over de auteur:

Jaap Groeneveld is coördinator van de Werkgroep Oude Wegen binnen de Stichting Tussen Vecht en Eem (TVE). Verder publiceert hij de laatste jaren over historisch geografische onderwerpen. Hij is actief in de Historische Kring Eemnes en bestuurslid van TVE.

Bronnen:

Archief Eemland (AE) te Amersfoort, Gerecht Baarn (GB). De notulenboeken (inv. 1) van het Gerecht Baarn zijn in getypte transcriptie te vinden in de documentatie van de Historische Kring 'Baerne' en in AE.
Koninklijk Huisarchief (KHA) te Den Haag, Archief van de Rentmeester van het Paleis en het Domein Soestdijk (1580) 1674-1890 (archief E9d).
Het Utrechts Archief (HUA) te Utrecht, Topografische Atlas (TA).

Literatuur:

R. Blijdenstein, *Tastbare Tijd 2005* – *Cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht*, Amsterdam 2005. (Tweede druk is gecorrigeerd op hier relevante punten op p. 84 en 86.)
Th. Coppens, *Baarnse luthoven en hun bewoners*, Baarn 1990.
F. Gaasbeek e.a., R. Blijdenstein (red.), *Baarn – Geschiedenis en Architectuur*, Zeist 1994, uit de serie *Monumenten-in-*

ventarisatie provincie Utrecht (MIP).
J. Groeneveld, 'Hoofdwegen in en rond Eemnes door de eeuwen heen', in *Historische Kring Eemnes*, 2001, nr. 3, en *Tussen Vecht en Eem*, 2001, nr. 4 met kleine aanpassingen.

Noten:

1. Rijnlandse roede (= 3,76 m) van 12 voeten, 12 duimen in de voet.
2. Kaart *Onder Baeren De Barensse Veen Ackers*, W. de Roij, 1717, in verband met de tienden te Baarn van het Kapittel van Sint Jan te Utrecht, getekend naar de opmetingen van Bernard de Roij in 1697; HUA-TA, nr. 205.
3. G.S. Koeman-Poel, 'Eemnes en zijn molens', *Tussen Vecht en Eem*, 1976, nr. 2, p. 103-126.
4. Kaart *Tabula nova Provinciae Ultrajectinae*, Bernardus de Roy, uitg. Nicolaas Visscher, ca. 1680, o.a. HUA-TA, nr. 54.
5. Kaart van Braakensiek uit 1878 en kaart in *Gids voor Baarn* uit ca. 1889. Zie Gaasbeek, p. 53, resp. p. 172.
6. AE-GB, inv. 124, Stukken betreffende landmeting op De Eult, 1764.
7. KHA-E9d, inv. 548 (1674-1768) en 549 (1769-1784), Nassause Domeinraad, betr. Soestdijk (1674-1784).
8. KHA-E9d: (a) *Generale Caart van Soestdijk, de Eult, Netelenburg, Gynse Hoeve*, 1768 (inv. 549); (b) *Carte du Domaine De Soestdijk*, kopie van de vorige met weergave van aanpassingen, 1812 (inv. kaarten-2). In 1768 zijn zowel de latere Amsterdamsestraatweg

als de zgn. Postlaan aanwezig. In (b) is deze verdwenen, terwijl ook diverse lanen in het noorden van het oorspronkelijke landgoed De Eult ontdaan zijn van hun bomen.

9. KHA-E9d, inv. 270, antwoord dd. 4 sept. 1826 op brief van Corver Hoofd dd 25 aug. 1826.

10. Kaart *Goylandt met de Nieuwe Limietschying tussen Goylandt en het Sticht van Utrecht volgens de Conventie in Dato 14 July A° 1719*, Maurits van Walraven, 1723.

11. J. Groeneveld, 'De oostgrens van het Gooi' in *Historische Kring Eemnes*, 2006-3. Hierin wordt de methode meer gedetailleerd uitgelegd. Coördinaten Domtoren: $x=136777,49$; $y=455854,62$ m (Landmeetkundige dienst gemeente Utrecht).

12. Coördinaten uiteinden huidige

Domlaan: noord $x=146806,25$ m, $y=469425,0$ m; zuid $x=146106,25$ m, $y=468220,0$ m. Uit kaart opgemeten met intervallen van 0,25 mm, schaal 1:25.000, resulterend in 6,25 m per interval. Dit geeft in de bediscussieerde gevallen een foutmarge op de afwijking t.o.v. de rooilijn van ca. 18 m naar alle kanten.

13. Idem voor de laan die overeenkomt met de oude Domlaan op de kaart van Perk (afb. 4; Nr. 1 op afb. 2): noordeinde: $x=146725,0$, $y=469000$ m; zuid-einde: $x=146150,0$, $y=468256,25$ m.

14. De kaart *Ultrajectini dominii tabula*, de provincie Utrecht en gedeelten Holland, grav. R. de Hooghe, ca. 1670 (HUA-TA nr. 36), geeft een fijnmazige wegenstructuur van Baarn, waarop de Nieuwe Utrechtseweg van 1754 op geen enkele wijze is te relateren.

ACTUEEL VAN TOEN

BAARN, HOTEL CENTRAL, BAARN

N. V. „HET AMSTERDAMSCH TOONEEL”
DIRECTIE: JANSE EN VAN DIJK

ZATERDAG 14 JANUARI 1922, 8 UUR

ROOIE HANS

Schets uit het Amsterdamsche Volksleven met zang
en dans in 5 bedrijven door Dirk Janse

1e Bedrijf: Oudejaarsavond in de Jordaan; 2e Bedrijf: Voor den Krijgsraad; 3e Bedrijf: Verwoeste levens; 4e Bedrijf: De Vluchteling; 5e Bedrijf: Avondfeest in Schinkelhaven

Coupletten: Dat is Mie; Oudejaarsavond; Matroos of Koloniaal; Dat zijn de schooiers; 's Avonds laat

Dansen uitgevoerd door Les André's, de bekende moderne dansers

Prijzen der plaatsen: Eerste rang f 1.50
Tweede rang f 1.- plus 10 pCt. auteursr.

Plaatsbespreking als gewoon

Weekbode Baarnsche Courant van 12 januari 1922, 27ste jaargang nummer 42 (collectie BakkerBaarn). Met dank aan de uitgever

ANS VAN EGDOM IN GESPREK MET CORRIE BLEULAND VAN OORDT

Corrie Bleuland van Oordt-van Oosterom (foto Ans van Egdome)

Heb je eigenlijk altijd in de Lage Vuursche gewoond?

Ik ben in 1927 geboren in de oude Lage Vuursche. ¹ Daar is nu nog steeds de opkamer, de kamer waar ben ik geboren.

Is het restaurant veel veranderd?

Helemaal niet. Alleen die opkamer was in twee gedeelten. Rechts ga je de trap op naar een zaal: de opkamer. Vroeger waren dat twee kamers. Het linker gedeelte lag lager, je ging met een trapje

naar beneden.

Hoe was de Lage Vuursche vroeger?

Waren er veel winkels, hoe zag het eruit?

Heel vroeger waren er helemaal geen winkels, maar toen ik jong was waren er verschillende winkels. Een bakkerszaak, een bakkerij, een groentezaak, een melkboer, een fietsenmaker tevens sigarenzaak, een schildersbedrijf, en een postkantoor. Mijn vader heeft wel eens verteld dat ze vroeger geen telefoon hadden en dat ze naar het postkantoor moesten om op te bellen.

Was het postkantoor in de Dorpsstraat?

Dat was in het huis van schoenmaker Van Klingeren. Dat huis ligt achter het Pannenkoekenhuis aan de Koudelaan.

Ben je ook naar school gegaan in de Lage Vuursche?

Ja, ik heb de hele lagere school op de Lage Vuursche doorlopen. Die stond waar nu het Dorpshuis is. Er waren vroeger twee scholen, een hervormde school en een openbare school. Die openbare school heb ik niet meer meegemaakt. Mijn vader wel, die heeft op de openbare school gezeten en is later pas naar de hervormde gegaan. Die openbare school is langdurig gebruikt als gymnastieklokaal en voor allerlei andere evenementen in het dorp. Dus toen was alleen de christelijke school over met twee lokalen. 'De school met

Hotel-restaurant 'De Lage Vuursche'. Afbeelding uit gastenboek 'De Kastanjehof' (particuliere collectie)

den Bijbel' stond op de gevel. Het hoofd van de school, tevens onderwijzer, had de vier hoogste klassen en een juffrouw gaf les aan de drie laagste klassen. De klassen zaten allemaal in die twee lokalen.

Hoeveel kinderen zaten er op die school?
Tussen de 50 en 60 kinderen.

**"Ze riepen midden in de nacht:
'Oosterom, het kindje komt eraan!'"**

Was er ook een dokter en een tandarts?
Nee, een dokter er nooit geweest. Een tandarts is er nu wel, geloof ik, in het Dorpshuis.

Hoe ging dat als er een dokter nodig was?

Als er een dokter nodig was... Wel, die werd met paard en wagen opgehaald! Vuurschenaren kwamen bij mijn vader, zijn broers of bij mijn grootvader. Die hadden een paard en wagen. Zij vroegen ze of hij een dokter wilde halen

Smit & Delen

N O T A R I S S E N

Eemnesserweg 12, postbus 97, 3740 AB Baarn
Telefoon: (035) 541 33 21, telefax (035) 541 81 53
E-mail: notarissen@smit.delen.knb.nl

Door lucht gedragen

Het Matrair luchtgeveerde,
persoonlijke instelbare matras
- unieke eigenschappen
in een matras
vertegen-
woordigd

*Bezoek ook
onze speciale
bedden-etages.*

Bed- en linnenspecialzaak

*Slapen
op wolken.....*
Laanstraat 91
BAARN

Tel. (035)5413521
veerkamp@xs4all.nl

Uw oude of nieuwe huis meesterlijk geschilderd?

SCHILDERSBEDRIJF

u.d. Horst

CANTONLAAN 1 - 3742 CH BAARN
TEL. (035) 542 28 93 - FAX (035) 543 02 58

Voor Baarn en omstreken van oudsher bekend

**Uw vloer
op maat bij**

MAAT parket v.o.f.
Zandvoortweg 153
3741 BC Baarn
Telefoon 035 602 36 54
Fax 035 602 38 06

APOTHEEK JULIUS

Sinds 1886

M.A. Smulders - de Jong apotheker

**UW GENEESMIDDEL
ONZE ZORG**

Laanstraat 26, 3743 BG Baarn

Telefoon (035) 5412432

Fax (035) 5421021

E-mail apotheekjulius@ezorg.nl

www.apotheekjulius.nl

ERICA

LINGERIE & BADMODE

Voor deskundig advies

Voor grote maten

Nachtgoed en Dusters

Reuma ondergoed

Uw maat met de juiste cup A t/m H

Voor kleine maten

Voor hele grote maten

Badpakken en Bikini's

Heren ondergoed

En wij proberen het bijna onmogelijke mogelijk te maken

Laanstraat 71a, 3743 BC Baarn, Tel. 035 642 00 73

juwelier
van doorm

Brinkstraat 14 - 16 3741 AN Baarn
Tel.: 035 - 5413107 Fax. 035 - 5416963

☆ Al vier generaties lang liefde voor 't vak

NOTARISKANTOOR VAN DER HEIDE

Gerrit van der Veenlaan 1a (bij het station)

Postbus 117
3740 AC Baarn

Tel. (035) 542 01 45
Fax (035) 542 01 40

E-mail notaris@vanderheide.knb.nl

en zo gebeurde. En als er bijvoorbeeld een baby geboren werd, dan wisten mijn vader of zijn broers dat. Ze hielden er dus al rekening mee. Soms werd midden in de nacht hard geroepen: 'Oosterom, het kindje komt eraan.' Dan moesten ze het beste paard dat ze hadden voor de wagen spannen om zo snel mogelijk naar Baarn te gaan om de dokter te gaan halen. En ze moesten weer terug. Mijn vader vertelde altijd: terug namen ze niet meer het beste paard. Een beetje een oude knol.

Was het vroeger 's zomers ook al zo druk? Ik heb een cassettebandje van jou gekregen met een oude radio-opname . Daarop vertelde dominee Terlouw dat het soms wel een uur duurde voordat hij bij de kerk was

Dat was echt waar. Ik weet nog dat mijn vader en moeder op een gegeven moment allebei in het ziekenhuis lagen en dat ik op een zondag naar ze toe wilde en dat ik zeker een kwartier gewacht heb voordat ik op de weg kon komen. Dus het is niet van de laatste tijd, het is al heel lang zo.

Kun je zeggen dat de plaats zomers voor de toeristen is en 's winters voor de Vuursenaren?

Nee, nu ook niet meer. Het is nu nog steeds druk. Eerst had je de oude Lage Vuursche waar alleen pannenkoeken verkocht werden en later zijn er meer zaken bijgekomen. Eigenlijk is het nu altijd, winter en zomer, in de weekenden druk.

Wat was jouw relatie met 'De Kastanjehof?'

Ik was eigenaar en directeur en in 1960 ben ik daarin gekomen. Mijn vader en zijn broer hadden samen al de oude Lage Vuursche en dat was het zo verschrikkelijk druk, ze wilden het restaurant uitbreiden en ze wilden ook graag hotelkamers hebben.

Wij woonden in een huis, dat was een Zwitsers chalet en daar hadden we 6 of 7 slaapkamers die we verhuurden. Dat was eigenlijk een dependance van de oude Lage Vuursche, maar ook veel te klein. Want er was veel vraag naar hotelkamers.

In de winter konden we geen hotelgasten hebben, want we hadden geen verwarming.

Wel warm water. Maar die gasten moesten dan in de keuken een kan water komen halen. Toen hebben we het erover gehad om 'Dorpszicht', zo heette ons huis, uit te breiden. Maar dat werd wel erg duur. Er is vervolgens besloten 'Dorpszicht' af te breken en daar een nieuwe zaak voor in de plaats te zetten. En dat is dus 'De Kastanjehof' geworden. En vanaf het begin heb ik daar gezeten met mijn man.

Wat voor soort gasten kwamen daar?

Allerlei. Om uitgebreid te dineren en om pannenkoeken te eten. En ook vaak gasten van het Koninklijk Huis. Er kwamen ook hotelgasten. Artiesten, die het Songfestival gewonnen hebben. Om een voorbeeld te geven.

Noem eens een paar namen?

ABBA, Marco Bakker. ABBA is drie keer bij ons geweest en de eerste keer dat ze bij ons kwamen hadden ze het Songfestival gewonnen. Daarna kwamen ze rechtstreeks naar ons. Polygram had ze bij ons ondergebracht. Ook Milk en Honey, Sandra Reemer, Gert en Hermien. Die hebben 3 of 4 keer een gouden plaat gekregen bij ons. Dan werd zo'n avond bij ons georganiseerd en was de zaak verder gesloten.

Was er veel personeel

Ja, we hadden 4 tot 6 koks, dat lag aan de tijd van het jaar. Altijd een stuk of 6 vaste kelners en in de zomer meer. Want we hadden een groot terras met 200 stoelen.

Waren er ook mensen die elk jaar terugkwamen om te logeren?

Heel veel. Sommigen wel een paar keer per jaar. Mensen uit Zwitserland bijvoorbeeld, die kwamen altijd in mei 3 weken en soms ook in september nog een keer. Ook een heel bekende man: Renato Capecchi. ² Een bekende tenor in die tijd. Hij logeerde vaak bij ons.

Heb je nog meer leuke dingen meegeemaakt?

We waren altijd met Sinterklaasavond gesloten, want we wilden dat iedereen bij zijn familie kon zijn. En dat niet alleen: wij vonden het ook leuk om Sinterklaas te vieren. Maar soms hadden we wel hotelgasten, En één keer was Renato Capecchi er en die had nog

nooit van het Sinterklaasfeest gehoord. Waarop wij voorstelden of hij met ons Sinterklaas wilde vieren. We hebben toen voor hem een surprise gemaakt en dat vond hij enig. Hij had dat nog niet meegemaakt!

'Janus werd dronken gevoerd'

Er werden ook studentenfeesten in 'De Kastanjehof' gehouden. Kun je daar wat over vertellen?

Die studentenfeesten werden niet in 'De Kastanjehof', maar in 'De Lage Vuursche' gehouden. De studenten kwamen uit Utrecht met de trein naar Hollandsche Rading en dan werden ze door ons, of mijn ouders, opgehaald met een boerenwagen. Zij aten dan in restaurant 'De Lage Vuursche'.

Daar moet ik nog bij vertellen dat er in het dorp een mannetje woonde genaamd Janus, die altijd op de paarden paste. Janus woonde samen met zijn moeder en later alleen. In een steegje bij de oude Lage Vuursche, net naast de stal.

Die studenten wilden altijd dat Janus meekwam om ze op te halen van de trein. Ze brachten jenever mee en voerden Janus dronken. Als hij dan op de Lage Vuursche aankwam was hij stomdronken. De studenten brachten hem naar bed en zagen dat zijn huis erg was vervuild. Janus maakte sinds hij alleen woonde het huis niet meer schoon. In de loop van de avond gingen de studenten dan kijken of hij zijn roes al uitgeslapen had.

Was Janus een soort dorpsfiguur, zoals je er ook in Baarn een paar had?

Ja, die Janus was een dorpsfiguur. Er was nog een mannetje, die kwam eigenlijk niet zo vaak op de Lage Vuursche. Hij woonde op de Koudelaan in een klein huisje, kwam weinig buiten en sliep altijd voor de kachel. In bad ging hij niet, ze noemden hem dan ook 'Zwarte Arie'. Op een gegeven moment werd 'Zwarte Arie' ziek en moest hij naar het ziekenhuis. Hij werd daar gewassen en prompt ging hij dood...

Hoe was de relatie met Drakensteijn en het Koninklijk Huis?

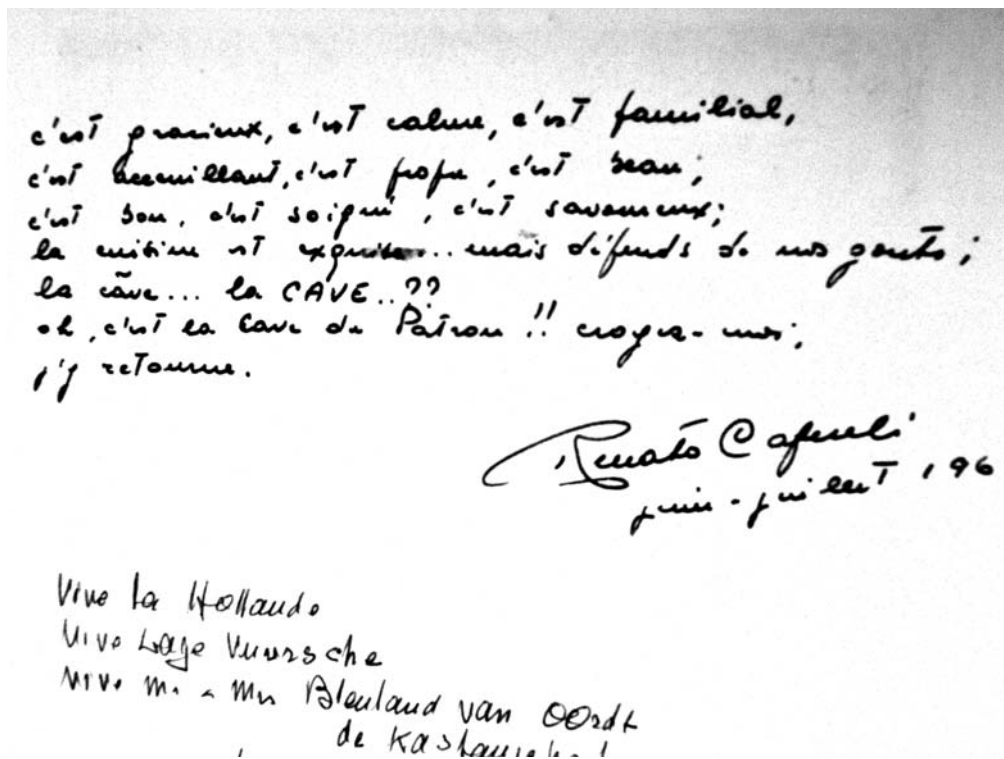
Erg goed. Toen prinses Beatrix er kwam wonen heb ik het initiatief genomen om haar iets aan te bieden namens de bewoners van de Lage Vuursche. Ik heb geld opgehaald maar we wisten niet goed wat we moesten geven. Dat gevraagd aan de intendant, maar ook hij wist niets passends te bedenken. Er kwam vaak een antiquair bij ons, die ook naar de prinses ging. Ik dacht, ik zal het hem vragen wat ze leuk vind. En hij zei: 'Ik weet dat ze heel graag blauwe kopjes hebben wil.' Dat bleek kostbaar te zijn, zoveel geld had ik niet bijeen. Er waren immers ook arme mensen op de Lage Vuursche. 'Heb je

'Dorpszicht' (foto particuliere collectie)

een ander idee?' , vroeg ik hem. Hij zei 'Ja, weet je wat ze niet heeft? Een gastenboek!' Toen dacht ik, dat is een leuk idee, dat gaat zij vast gebruiken. Vervolgens heb ik weer contact gezocht en is er een mooi gastenboek gekocht, met een witte kalfsleren omslag waarop gouden letters waren gedrukt ter gelegenheid waarvan het was. Aan de binnenkant stond dat het was aangeboden door de bewoners van de Lage Vuursche. Met elkaar zouden we het boek aan de prinses gaan aanbieden, maar helaas is daar iets tussen gekomen.

Beatrix moest toen ergens naartoe of zo. Daarna belde de prinses zelf op om te vragen of ze het gastenboek vast hebben mocht want er was een houwsewarming party en ze vond het leuk dat de eerste gasten hun naam daarin zouden schrijven. Ik ben het haar gaan brengen en ze heeft me ontvangen in de hal. En ik heb gevraagd of ik het boek na de party terug mocht hebben, want de mensen wilden natuurlijk graag zien wat we aan u cadeau hadden gegeven. 'Dan zal ik het netjes in plastic doen', zei ik, 'zodat ze er niet in

Dankbetuiging Renato Capocchi. Afbeelding uit gastenboek 'De Kastanjehof' (particuliere collectie)

kunnen kijken.'

Beatrix zei tegen me: 'Legt u het maar rustig neer, iedereen mag zien wie er bij mij op bezoek is geweest.' Later hebben we met alle mensen van de Lage Vuursche het boek officieel aangeboden. Ook de burgemeester was erbij.

Is prins Bernhard vaak bij jullie geweest?

Ja, maar ook prinses Beatrix en koningin Juliana kwamen regelmatig. Prins Bernhard kwam wel eens in functie, want hij was toen chefstaf op de Zwaluwenberg. Op een gegeven moment moest dat huis verbouwd worden en werden alle diners bij ons gehouden. Hij is ook vaak bij andere gelegenheden bij ons geweest. Bijvoorbeeld toen prinses Christina ging trouwen. Toen hebben wij een avondfeest gehad met de gehele koninklijke familie.

Hij dronk altijd hetzelfde drankje, had je dat in huis?

Hij dronk een bepaald merk champagne. Dom Perignon, geloof ik. Brut. Die hadden we natuurlijk in voorraad. Maar op een gegeven moment was er nog maar één fles. De prins was toen een paar keer kort na elkaar bij ons geweest. Mijn man had die fles een avond van tevoren in de koelkast gezet zodat hij goed gekoeld was, met nog een andere fles champagne voor een bruidspaar dat bij ons logeerde. De dag dat de prins kwam wilde mijn man de champagne uit de koelkast halen en toen was de champagne weg. Het bleek dat een kelner de fles

voor de prins aan het bruidspaar had gebracht. De andere fles champagne stond er nog. Toen is de adjudant van de Prins geroepen, We vonden het erg vervelend en vroegen de adjudant van Bernhard om raad. Deze zei: 'Dan drinkt hij maar een glas Chablis.' Dat heeft hij de prins voorgesteld. Daarna kwam Bernhard naar ons toe en zei: 'Wat een mop zeg, geef mij maar een lekker glas Chablis!'

Er zijn ook wat slechtere tijden geweest, met name de oorlog. Hoe was dat?

Op dat moment bestond 'De Kastanjehof' nog niet. Het heette nog 'Dorpszicht'. We hebben vanaf de eerste dag, het eerste jaar, Duitsers in huis gekregen. We hadden natuurlijk een groot huis. Eerst vier Duitsers, ze hadden zo'n grote zendwagen bij ons in de tuin staan. Ze sliepen bij ons maar we hadden geen last van hen. In 1944 is er een groot munitiedepot in de Lage Vuursche gekomen. Het lag tussen het fietspad naar Hilversum en de grote weg naar Hilversum. De Duitsers hebben op dat moment het grootste gedeelte van ons huis gevorderd. We mochten de huiskamer, de keuken en twee slaapkamers houden. De eetkamer hadden zij en de andere slaapkamers. We hadden een souterrain onder het huis, dat hadden ze ook in gebruik. Daar was de keuken en de voorraad. Ik moet zeggen dat we er niet veel last van gehad hebben. Bijvoorbeeld van de luitenant die de leiding had, geen SS'er gelukkig. Wij hadden bijvoorbeeld

een radio, dat mocht toen niet meer, maar we gebruikten hem wel en luisterden naar de Engelse radio. Hij wist dat maar heeft er nooit wat van gezegd. Op een gegeven moment heeft hij wel tegen mijn vader gezegd: 'Meneer van Oosterom, ik weet dat hier joden op de Lage Vuursche zijn. Ik zie ze elke avond wandelen. Ik zeg het tegen u, dan weet u het.' Met andere woorden, ...mijn vader wist waar die joden ondergedoken zijn, is naar hen toe gegaan en heeft gezegd: 'Jullie moeten daar niet meer lopen.'

Gelukkig dat hij dat gezegd had, want die luitenant werd overgeplaatst. Er kwam een ander en we moesten we ons huis uit. Het werd minder leuk. We zijn toen een tijdje in de oude Lage Vuursche gaan wonen. Ik denk zo'n vier maanden. Toen was de oorlog afgelopen.

Hoe is de Lage Vuursche de oorlogsjaren doorgekomen? Hadden jullie last van de hongerwinter?

Nee, ik geloof niet dat de mensen van de Lage Vuursche honger hadden.

Waren er onderduikers, parachutisten, joden?

Wel onderduikers. Die zaten bij het klooster Sint Elisabeth. Daaraan grenst een bos en in dat bos zaten onderduikers. Ze hadden een hol onder de grond, je kon het helemaal niet zien. Er waren boompjes uitgehaald die je er weer in kon zetten. En er lag iets, als je daarover heen liep, hoorden ze dat in

dat hol. Dat was heel goed gemaakt. Die mensen zijn verraden. Ze kregen eten van de nonnen van het klooster. Dat werd ze over het hek aangegeven. Men zegt, dat iemand die daar werkte in de huishouding ontslagen is en ze verraden heeft. Maar gelukkig zijn ze op tijd gewaarschuwd. Ik herinner me nog dat er twee van die grote wagens met Duitsers over de Lage Vuursche richting het klooster gingen.

Heb je gehoord over een plaggenhut in de bossen. Is jou daar iets van bekend?

Nee, niet van een plaggenhut. Alleen die hut van hout onder de grond. Ik heb het dus gezien na de oorlog. Er lagen nog wat kleden en zo in. Er is nu niets meer, eigenlijk wel jammer

Is de Bevrijding ook gevierd in de Lage Vuursche?

Ja, dat was geweldig, de dag dat we hoorden dat we bevrijd werden. Er werd op die dag niet veel gedaan, iedereen was op straat! Mijn ouders, en nog meer mensen, zijn de boeren langs gegaan, hebben melk gehaald en tarwe en hebben in de oude Lage Vuursche pap gekookt. Iedereen kwam met een bordje en een lepel en op het terras van de oude Lage Vuursche werd de pap opgegeten. Dat was, denk ik, 7 mei, want we zeiden tegen elkaar: we zijn nog steeds niet bevrijd. We hebben nog geen Canadees of Engelsman gezien.

Handtekeningen prinses Christina, Jorge Guillermo en (deel van) gasten op de receptie in 'De Kastanjehof'. Bladzijde uit gastenboek 'De Kastanjehof' (particuliere collectie)

'k Ben met vrienden en familie
In "Kastanjehof" geweest
Voor een lunch; het was ter ere
Van ons gouden huw'lyksfeest;
En het is met véél waardering
Dat ik dankbaar constateer :
Allen hebben wy genoten
Van menu, service en sfeer.
Alles was tip top in orde
En wy hebben niets dan lof
Voor wat er voor ons gedaan is :
Hart'lyk dank "Kastanjehof" /

W.C.W.A.
8-7-64
Clinge Doorenbos
De Kastanjehof

Gedicht van Clinge Doorenbos als dankbetuiging voor de service in 'De Kastanjehof'.
Gastenboek 'De Kastanjehof' (particuliere collectie)

'We hebben de Canadezen gevraagd of ze de Lage Vuursche wilden bevrijden'

Op een gegeven moment hoorde ik gerommel. We dachten: dat zijn vast tanks. Dus zijn mijn vriendinnetje, die uit Zandvoort was geëvacueerd, en ik samen op de fiets naar dat geluid gereden. Dat bleek op Pijnenburg te zijn. Daar stond een hele colonne Canadezen. We hebben aan twee van die jongens gevraagd of ze niet mee wilden komen om de Lage Vuursche te bevrijden. Ze konden gelukkig allebei fietsen en wij achterop de fiets naar de Lage Vuursche. Ja, dat vonden ze enig. Maar zeiden ze, we hebben weinig tijd, want we hebben maar een half uur rust. Dan moeten we weer terug zijn. Ze zijn dus maar heel kort geweest, maar beloofden dat ze 's avonds terug zouden komen. We hebben ze weer netjes teruggebracht op de fiets. En 's avonds ja hoor, op grote motoren kwamen die Canadezen eraan. Dat was die avond dat we pap gingen eten. Dat was zo'n feest!

Niet alleen de bewoners van het dorp met de Canadezen vierden feest, ook de Duitsers, die in ons huis zaten, vierden de bevrijding. Op het balkon zagen wij ze drinken en hoorden we ze zingen. Een goede herinnering.

Wat voor gemeenschap is de Lage Vuursche?

Een kerkgehucht. Of het een hechte gemeenschap is? Er zijn nu veel mensen

van buiten gekomen. Toen ik jong was woonden er altijd dezelfde mensen en ook de kinderen daar weer van in ons dorp.

Zijn er nog kunstenaars?

Er woonde vroeger één kunstschilder: Frans Boers. Nu weet ik het eigenlijk niet. Jan Vosman is vertrokken naar elders.

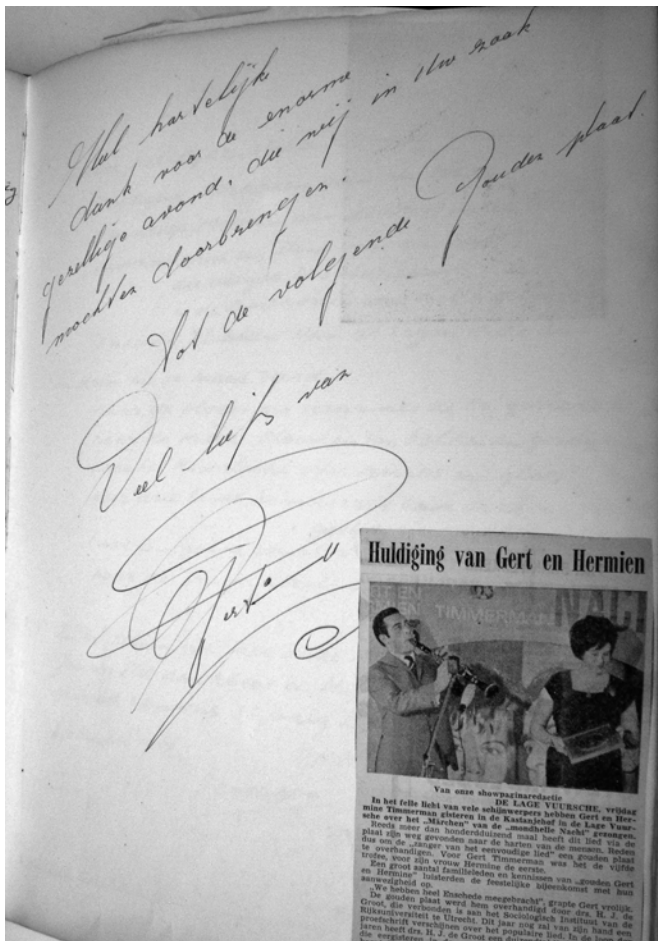
Je hebt een boek gemaakt voor je kinderen. Waarom?

Mijn vader kon heel goed vertellen. Aan de kinderen van mijn zusje en aan de kinderen van gasten. Veel verhalen van vroeger. Maar aan ons? Op een gegeven moment heb ik tegen hem gezegd dat hij het allemaal op moest schrijven. Maar mijn vader was geen schrijver. Toch heeft hij twee blocnoot velletjes volgeschreven. Ik dacht dat mag toch niet verloren gaan? Met zijn verhaal en met het 100-jarig bestaan van de Lage Vuursche heeft iemand mijn vader en zijn broer geïnterviewd. Van dat verhaal heb ik heel veel opgeschreven, plus wat ik mij nog kon herinneren. Zodat het niet verloren zou gaan.

Wat maakt de Lage Vuursche zo aantrekkelijk?

Ik weet niet of het dorp nog aantrekkelijk is. Het is een aardig plekje en vroeger was het aangenaam en rustig om te wonen. Maar het is er de laatste jaren zo druk, ikzelf zou er niet meer willen wonen

Ben je daarom naar Baarn gegaan?

Dankbetuiging Gert en Hermien Timmerman. Afbeelding uit gastenboek 'De Kastanjehof' (particuliere collectie)

We zijn eerst naar Epe gegaan, in 1986. Als ik nu terugkom in 'De Kastanjehof?' Wel, ik vind het leuk om er te zijn. Ook al is het helemaal veranderd, gemoderniseerd. Daarentegen is de oude Lage Vuursche eigenlijk helemaal niet

veranderd. Ik was er gisteren nog, want we waren 50 jaar getrouwd. We zijn daarheen geweest met zijn tweeën: daar trouwden we een halve eeuw terug! Het was zo nostalgisch!

Wij zijn uit 'De Kastanjehof' gegaan in 1985. Op 1 augustus hebben we het verkocht. Wel hebben we er nog een half jaar gewoond, want we hadden geen huis. Het was sneller verkocht dan we van plan waren. We hadden tegen een bevriende makelaar gezegd: 'Als je eens een gegadigde weet, willen we de zaak wel verkopen.' Want eerst wilden we stoppen, maar later dachten we: we gaan nog een paar jaartjes door.

Later kwam er weer een Van Oosterom in

Ja, dat vonden wij erg leuk. We hadden 'De Kastanjehof' eerst aangeboden aan de vader van Hein en Willem van Oosterom (de huidige eigenaars van 'De Lage Vuursche' en 'De Kastanjehof').

Ik weet niet waarom hij de zaak niet heeft gekocht, maar hij zei dat hij niet geïnteresseerd was. Toen hebben we die bevriende makelaar in de arm genomen en die had al snel

een koper. We hebben mijn neef toen toch nog een keer de kans geboden, omdat het leuker zou zijn als de zaak in de familie zou blijven. Wulf Engel, een bekende kok, heeft de zaak van ons overgenomen. Ik ben heel blij, dat Hein en Willem 'De Kastanjehof' na vijf jaar toch hebben gekocht van Engel. Fijn dat het weer in de familie is. Mijn moeder leefde nog en was ook zo verheugd! Zij had altijd gedacht dat wij en onze kinderen in 'De Kastanjehof' zouden blijven. Toen we 25 jaar getrouwd waren hield mijn moeder een toespraak ze waarin ze zei dat ze hoopte dat de naam Bleuland van Oordt voor altijd aan 'De Kastanjehof' verbonden zou blijven. En in 1985 kreeg ze te horen dat we het gingen verkopen, daar was ze niet zo blij mee.

Wat was de rol die de familie Von Amsberg -van Oranje in de Lage Vuursche speelde, had je de kindertjes wel eens spelend voor jouw deur?

Nooit. Toen Beatrix kinderen kreeg heeft ze wel de kinderen van de Lage Vuursche, die op de lagere school waren, elk jaar uitgenodigd om Kerstfeest met haar te vieren. Die gingen naar Drakensteyn. Op het grote grasveld voor het kasteeltje stond een grote kerstboom, daar moest je omheen staan en zingen. Beatrix las dan het Kerstverhaal voor. Na afloop kregen de kinderen limonade, een krentenbol en drop
Nadat de lagere school in de Lage Vuursche was gesloten, mochten de

kinderen toch nog naar Drakensteyn. De rector van het klooster en de dominee gingen mee, omdat er geen onderwijzeres meer was.

Nog een laatste vraag aan jou: hoe groot is de Lage Vuursche, hoeveel inwoners zijn er? Ik hoorde van de dominee dat er ooit 450 mensen woonden, nu nog maar 100 of zo. Is dat zo?

Ik denk dat dit aantal zo ongeveer klopt. Die 450, denk ik, was omdat de nonnen van het klooster er toen bij waren inbegrepen.

Ans van Egdom

(bewerkt door
Corrie Bleuland van Oordt en
de redactie)

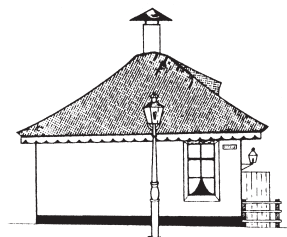
Noten:

1. Bedoeld wordt het restaurant met de naam 'De Lage Vuursche'.
2. Renato Capecchi (Cairo, 1923) bas, bariton. Studeerde viool en na de oorlog zang. Capecchi debuteerde in Aïda in het Teatro Comunale in Reggio Emilia in 1949. Zijn eerste optreden in de Scala van Milaan was tijdens de premiere van Malipiero's L'allegra brigata. t La Scala for the première of Malipiero's L'allegra brigata. Hij schitterde in La Traviata, Lucia di Lammermoor en Carmen, tussen 1951 en 1954. op veel grammofoonplaten is zijn stem nog te bewonderen. Op internet is zijn stem nog te beluisteren. (bron: internet)

VERENIGINGSNIEUWS

Oproep

Al ruim twee jaar ben ik bezig met een onderzoek naar de geschiedenis van het huis Steevlied in Baarn en die van zijn bewoners. Steevlied heeft ter hoogte van de splitsing Wakkerendijk en de Zandheувelweg gelegen. Het huis is waarschijnlijk in de 17de eeuw aangelegd als zomerverblijf door de Amsterdamse familie Van Wickevoort. Zij woonden hier al rond 1640. Latere families die het huis bewoonden waren de families Van Lingen, (Du Bois de Chaillou) van Alendorp (o.m. burgemeester van Baarn), Laan (ook burgemeesters) en Groen van Waarder. Het huis, dat vrij omvangrijk geweest moet zijn, is aan het einde van de 19de eeuw afgebroken, evenals een aantal andere gebouwen in de directe omgeving. Helaas zijn er geen foto's, tekeningen of

schilderijen van bewaard gebleven. De bewoners van het huis breidden het landgoed uit of verkochten weer delen. Zo werden er, mogelijk ingegeven door het financiële wel-en-wee, heel wat transacties gesloten tussen de eigenaren van Steevlied met die van Groeneveld en Drakenburg. Daarom is de geschiedenis van Steevlied zo nauw verwant met die van de volgende huizen:

de orangerie en tuinmanswoning, die omstreeks 1960 (?) afgebroken zijn, de boerderij Klein Steevlied en de boer-

derij De Zandheувel, die van oudsher bij Steevlied hoorden; de boerderij Ravestein (die in de 18e eeuw afbrandde en weer opgebouwd werd); het huis De Langehoef, dat tussen kasteel Drakenburg en de Zandheувelweg lag; de boerderij Het Ooievaarsnest; de boerderij Veld en Bosch (voorheen De Catoenbaal of

Foto collectie HKB

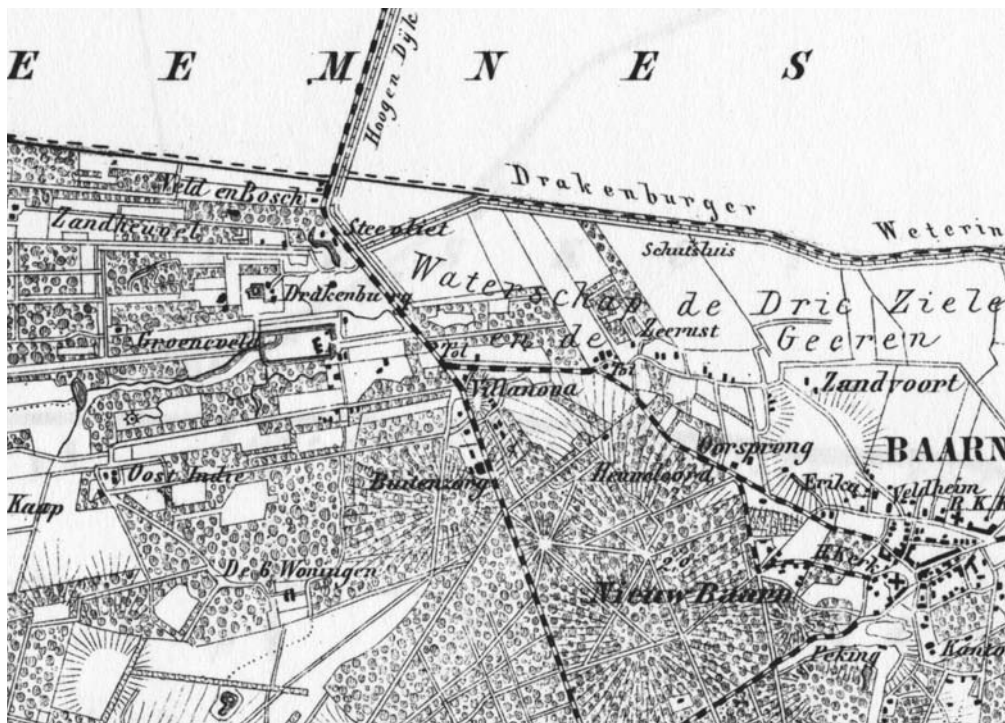

Foto collectie HKB

Jan Swarten Hofstee, waar notaris en schout van Eemnes Willem Verweij in de 18de eeuw woonde); herberg De Steenkammer (gelegen bij de Langehoef); en villa Rusthoek (Zeezicht/Zeerust) aan de Kennedylaan.

Graag kom ik in contact met mensen die meer weten over de (recente) geschiedenis van dit stukje van Baarn, van deze verdwenen gebouwen foto's hebben of van deze gebouwen en hun bewoners verhalen uit overlevering kennen. Ik ben al bekend met wat

Pluim en d'Aulnis over Steevlied schreven alsmede met het artikel van H. van Hees over de familie Laan in het tijdschrift van de Historische Kring Eemnes. Daarnaast heb ik uitgebreid onderzoek gedaan in Het Utrechts Archief en Archief Eemland.

Robbert Jan van der Maal
 p/a Prof. Buijslaan 44
 3741 DC Baarn
 tel. 020- 568 4353/ 06 1088 1759
 e-mail: robbert.jan.van.der.maal@nl.pwc.com

Tentoonstelling van tekeningen van Jaap de Ruig

De zojuist geëindigde expositie van tekeningen van kunstschilder Jaap de Ruig was een succes. In aanmerking genomen dat de Oudheidkamer slechts op twee dagen per week, gedurende een viertal uren, is geopend, is een bezoekerstal van ruim 200 belangstellenden niet gering te noemen. Daarbij komt nog dat zo'n 25 tekeningen van eigenaar verwisselden.

Aardig waren de vele reacties in het gastenboek. Zoals: 'We hebben genoten van die oude plekjes die helaas zijn verdwenen'. Ook de jeugd liet zich niet onbetuigd. Een van de kinderen schreef

in het boek: 'Ik vond het wel leuk en ik heb veel over Jaap de Ruig geleerd'.

Veel belangstelling was er verder voor de werkmappen, die de familie van de schilder in bruikleen afstond.

Op dit moment zijn leden van de werkgroep Oudheidkamer druk bezig de kunstcollectie van de vereniging te fotograferen, rubriceren en digitaliseren. Aansluitend aan de tentoonstelling van werk van De Ruig zal de Oudheidkamer een selectie van deze kunstwerken, gemaakt door Baarnse kunstenaars en van Baarnse plekjes, tot aan het einde van dit jaar presenteren.

foto Ad Peeters

foto Ad Peeters

Aanwinsten Oudheidkamer

- soldeerboutje in gebruik voor glas in lood maken
- Zwarte Pietenpak
- fraaie kopie affiche Baarns Mannenkoor
- gedenktegeltje Juliana en Bernhard 7 januari 1937
- gedenktegeltje 1940 – 1944
- notulenboek ledenvergadering Kath. Volks Partij 1946 – 1968
- koperen pannetje
- schoenlepel Van Hall's schoenen
- kleedje over de kopjes op een thee-kastje
- herdenkingsblik De Ruijter (voor zijn muisjes)
- ingelijste, ingekleurde foto van huize Uijtenbosch
- ingelijste aquarel van Pan Pierson
- po-stoel gemaakt door de fa Merkensteijn
- sierblikje pepermunt met foto Beatrix en Claus
- cassettebandje "Het Baarnse bandje" d.d. 23 april 1983
- radio opname januari 2007 'Openstelling paleis Soestdijk'
- kappersgereedschap, kapperskan en bordje met winkel/kapsalon Veldhuijzen
- briefopener gemeente Baarn
- bakkersgereedschap voor knipbrood
- pannenlap
- geboortelepel
- kinderknipstoel
- open damesbroek
- gevelsteen 'C.G. Damman 2 jaar oud 22-1-1880'
- twee eierdopjes (Beatrix, Claus en kinderen)
- twee spel kaarten uitgegeven door De Ruijter mannenmode

Inleverdatum kopij decembern timer 2007: **uiterlijk** 15 oktober a.s.

Tekst aanleveren als platte tekst, uitsluitend **als bijlage** bij e-mail; of op diskette, cd of dvd.

Foto's – scherp en van goede kwaliteit – zwart/wit en in originele staat, op cd of dvd (**niet** op diskette!). Gezet in een jpg. of tif. bestand en van voldoende grootte (minimaal ca. 500 kb).

Het aangeleverde materiaal wordt z.s.m. geretourneerd. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen te weigeren en/of te wijzigen. Kopij a.u.b. zenden aan de eindredactie: gbrouwer.baarn@hetnet.nl.